

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. minister voor Primair- en Voortgezet onderwijs
Rijnstraat 50
25015 XP Den Haag

Plaats/datum:
Utrecht, 8 juni 2022

Onderwerp:
Masterplan basisvaardigheden

Geachte heer Wiersma,

Op 12 mei heeft u de eerste contouren van uw Masterplan basisvaardigheden gepresenteerd. Een plan met een belangrijk doel: verbetering van basisvaardigheden in het funderend onderwijs.

De PO-Raad ondersteunt dit doel van harte, want ieder kind verdient een goede basis. De onderwijskwaliteit staat onder druk en de onderwijsarbeidsmarkt knelt. Twee forse problemen die niet zonder elkaar op te lossen zijn. Met het masterplan presenteert u een ambitieuze agenda.

Wij vroegen onze leden, de schoolorganisaties in het primair onderwijs, een eerste reactie te geven op het masterplan, welke kansen zij zien en hoe zij graag betrokken willen zijn bij de verdere uitwerking. De uitkomsten delen wij in deze brief en wij nodigen u uit hier nog voor de zomer met een aantal van onze leden over in gesprek te gaan.

Een eerste reactie

Schoolbesturen reageren verdeeld op uw plan. Een vrij grote groep kijkt neutraal naar het huidige plan, omdat de invulling nog onduidelijk is. De kleine groep die een eerste positieve reactie geeft vindt het vooral goed dat problemen worden aangepakt, dat er een plan komt, aandacht is voor de basisvaardigheden en dat u dit samen met de sector wil gaan doen. Meer dan 40 procent reageert echter zeer kritisch op de eerste plannen.

Aandachtspunten

Uit de peiling komt een aantal aandachtspunten naar voren. De belangrijkste hiervan zijn de basisteams, maar ook het personeelstekort, de (on)duidelijkheid over de rolverdeling en verantwoordelijkheid en de structurele bekostiging en doelmatige besteding.

1. De basisteams

Schoolorganisaties zijn zeer kritisch op het plan omtrent de basisteams. Ze geven massaal aan dat dit averechts kan werken en willen in plaats daarvan de ondersteuningsstructuur en expertise in en om de school duurzaam versterken.

Arbeidsmarkt nog verder onder druk

Vanwege de krappe arbeidsmarkt is er volgens onze leden weinig tot geen personeel beschikbaar voor de door u beoogde basisteams. Er bestaat een serieus risico dat de arbeidsmarkt nog verder onder druk komt te staan. De mensen die geschikt zijn voor eventuele basisteams, werken op dit moment in het onderwijs en scholen koesteren dit personeel. In een markt waarin recruiters nu al aan het onderwijspersoneel trekken, is nóg meer vraag naar onderwijspersoneel het laatste dat het primair onderwijs kan gebruiken. Daarbij zijn de basisteams tijdelijk en verdwijnt zo na een tijdje kennis en kunde weer uit de school, terwijl de middelen voor het Masterplan juist de kans bieden om scholen duurzaam te versterken.

De ondersteuningsstructuur en expertise duurzaam versterken

In plaats van de basisteams zou het goed zijn de ondersteuningsstructuur structureel te versterken, zodat scholen in samenwerking met lerarenopleidingen en de wetenschap kunnen werken aan verbetering van de onderwijskwaliteit. Het is belangrijk deze beweging van partnerschappen verder uit te bouwen, zodat alle scholen in Nederland de ruimte krijgen expertise en ondersteuning in de school te verstevigen. Niet met tijdelijke externen in basisteams, maar met mensen die duurzaam aan de school en schoolorganisaties verbonden zijn.

Wij vragen u daarom de plannen omtrent de basisteams te heroverwegen en het geld in te zetten voor duurzame versterking van de ondersteuning, professionalisering en kennisinfrastructuur in en om het onderwijs. Uiteraard denken wij graag met u mee over wat werkt en hoe dat kan worden uitgevoerd.

2. Duidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden.

Schoolorganisaties vinden het belangrijk dat de regie over het onderwijs bij de sector blijft. Onderwijsprofessionals weten zelf het beste wat nodig is op scholen. Samenwerking met partners in de kinderopvang en zorgstructuur is daarbij essentieel. Een deel van onze leden vindt dat uw departement met dit plan te veel regie naar zich toetrekt en teveel op landelijk niveau het onderwijs gaat aansturen.

Deze benadering sluit onvoldoende aan bij de bestaande governancestructuur. De leden van de PO-Raad benadrukken dat de analyse en vraag vanuit de school leidend moet zijn en dat daarbij de bestaande verantwoordelijkheidsverdeling en sturingsmechanismen het beste passen. Onze leden zijn zeer gemotiveerd hiermee aan de slag te gaan.

De PO-Raad vraagt u dan ook er voor te zorgen dat er binnen uw plannen ruimte blijft voor de eigen invulling van de schoolorganisatie, op basis van de eigen specifieke situatie.

3. Structurele bekostiging en doelmatige besteding.

Het masterplan zou gefinancierd moeten worden vanuit de structurele bekostiging, zodat schoolbesturen kunnen zorgen voor een doelmatige besteding van middelen.

Op dit moment wordt er teveel gestapeld met tijdelijke subsidies. Dit maakt het voor scholen bijna onmogelijk duurzame oplossingen te organiseren. Het is namelijk geld waar je geen personeel op kunt aannemen. Scholen zien liever dat er geïnvesteerd wordt in bestaande structuren en teams, zodat je het onderwijs duurzaam verder kunt ontwikkelen.

Het onderwijsgeld moet goed worden besteed en schoolorganisaties staan voor transparantie. Het is belangrijk het probleem dat ten grondslag ligt aan dit plan scherper te analyseren. Wat zijn oorzaken, wat draagt bij aan verbetering en welke verbetering is reëel te verwachten? Daarmee kan een basis gelegd worden die op lange termijn tot aantoonbare resultaten leidt en ook goed te volgen en te verantwoorden is.

De PO-Raad vraagt u daarom terughoudend te zijn met het stapelen van subsidies en eventuele inzet van doelfinanciering gericht en doordacht in te zetten vanuit een onderbouwde langetermijnvisie.

Verdere uitwerking

U heeft uitgesproken het masterplan in samenwerking met de sector uit te gaan werken. Wij nemen deze uitgestoken hand vanzelfsprekend aan en gaan ook graag – op korte termijn – met u in gesprek om deze brief verder toe te lichten. Een aantal van onze leden is graag bereid om aan dit gesprek deel te nemen. Zo kunnen wij het Masterplan voorzien van voorbeelden en oplossingen die aansluiten bij de praktijk.

Wij hopen van harte binnenkort verder met u in gesprek te gaan om ervoor te zorgen dat we ons gezamenlijke doel kunnen bereiken: de basis op orde voor iedere leerling.

Met vriendelijke groet,

Freddy Weima
Voorzitter PO-Raad